

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 4 krone,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škoflje 3 krone.

Uredništvo Pred Škofijo št. 12, upravništvo v Marijanišču.

Fran Gerbič.

(Piše Stanko Premrl.)

(Konec.)

Glede Gerbičevih cerkvenih skladb, — ki pridejo za vsakega cerkvenega glasbenika v prvi vrsti v poštev, — omenjam, da jih je do sedaj v tisku izšlo primeroma le malo in čakajo še mnoge izmed njih založnika.

V naslednjem podajam najprej splošen pregled Gerbičevih cerkvenih skladb.

Že tiskane, (nekatero pač tudi samo litografirane) so sledeče: 1.) Trije božični napevi za mešani zbor (zl. okrog l. 1860.); 2.) Lira Sionska¹⁾ (izhajala l. 1866., kakor sem že omenjal v 10. številki „Cerkvenega Glasbenika“ str. 74); 3.) Cerkevni napevi²⁾ (osem mešanih zborov), op. 8., ki so gotovo izšli že l. 1868., ako ne preje; 4.) Slovenska sv. maša z blagoslovom v F-duru za mešani zbor (op. 6.) iz l. 1868., obsegajoča blagoslovno pesem „Peraj jezik“ etc. in devet zborov za sv. mašo: Pristop, Slava, Evangelij, Vera, Darovanje, Svet, Po povzdigovanju, Zavživanje in Križ; 5.) Pet velikonočnih napevov za mešani zbor (op. 16.). Velikonočni napevi nimajo sicer nikake letnice, a jih — upoštevajoč razne okolnosti — lahko postavimo v vrsto oz. dobo ravnokar naštetih ostalih skladb.

V rokopisu pa hrani g. skladatelj Gerbič sledeče skladbe: 1.) Tri latinske maše: Missa in hon. Resurrectionis D. N. J. Ch. za mešani zbor in orkester, Missa in hon. B. M. V. za mešani zbor in orgle, Missa in hon.

¹⁾ Iz „Lire Sionske“ so bili pozneje ponatisnjeni trije zbori: ena mašna pesem v Ceciliji (I. del št. 8.), ena Marijina v Ljudski pesmarici (št. 47.) in moški zbor „Bogu“ v Cantica sacra (II. del št. 71.).

²⁾ Iz te zbirke je povzel g. Foerster dve skladbi: „Molitev“ in „Jezus, moje želje“ v „Cerkveni Glasbenik“ (glej „Cerkveni Glasbenik“ l. 1889. št. 2. in „Cerkveni Glasbenik“ l. 1880., št. 11.), tri evharistične pesmi pa v Cecilijo. (Glej Cec. II. del št. 3., 14. in 68.).

SS. Cordis Jesu za mešani zbor in orkester; 2.) Dve (latinski) Ave Mariji, od katerih je posebno znamenito XXII. delo za velik ensembl: sopran in alt-solo, zbor, za I. in II. gosli, orgle in klavir v F-duru; 3.) Tri ofertorije: „In me gratia“ za rožnovensko nedeljo, Populum humilem“ za osmo nedeljo po Binkoštih in „Domine convertere“ za nedeljo v osmini praznika sv. Rešnjega Telesa; 4.) 12 Tantum ergo za mešani zbor (op. 49.); 5.) Slovensko sv. mašo v C-duru (op. 70.); 6.) Osem božičnih pesmi za mešani zbor; 7.) Himno „Zlatomašniku“ (op. 59.) in 8.) še nekaj drugih cerkvenih pesmi za razne prilike.

Gerbičeve cerkvene skladbe datirajo iz dveh precej različnih dob: 1.) iz dobe, ko je vsa naša glasba bila še le v povojih, ko je še Gregor Rihar bil središče slovenskega cerkvenoglasbenega življa, oz. po njegovi smrti (l. 1866.) vsaj njegov slog bil nekako merodajen, in ko na Slovenskem o cecilijanstvu ni bilo še nikakega sluha ne duha; in 2.) iz najnovejše dobe, ko smo Slovenci v glasbi sploh, posvetni in cerkveni brezdvomno že precej napredovali in ko je, — kar se cerkvene glasbe tiče, — cecilijanska ideja po naši škofiji prodrla — lahko rečem — na celi črti.

V prvo dobo spadajo od zgoraj naštetih skladb vse že izdane in poleg teh še med neizdanimi: osem božičnih in Ave Maria (op. 22.). Vse druge Gerbičeve cerkvene skladbe so iz najnovejšega časa, in jih je gospod skladatelj zložil kot regens ebori pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Med obema tema dobama pa je nekak intermezzo, ko Gerbič za cerkev ni dosti skladal; to je čas, ko je pel pri raznih operah in kot tak imel s cerkvenimi kori le malo ali pa nič stika.

Zanimivo je vprašanje, kake so Gerbičeve cerkvene skladbe iz prve, t. j. njegove mladeniške oz. zgodnje moške dobe, in kake iz poznejše, povsem zrele moške dobe.

Ker sem prej omenil, da v prvi dobi Gerbičevega skladanja za cerkev še ni bil zavel na Slovenskem duh cecilijanstva, bi utegnil ta ali oni iz tega sklepati, da je tudi Gerbič v tistem času skladal izključno v takratnem pri nas običajnem — recimo — Riharjevem slogu. Pa temu ni tako; zakaj ravno iz te dobe so Gerbičeve cerkvene skladbe z ozirom na slog zelo različne. Dobe se med njimi nekatere res močno posvetno zaokrožene (n. pr. nekateri za tisti čas naravnost tipični in kot imenitni sloveči Tantumergi¹⁾), kakeršnih ima tudi Rihar, če se ne motim, osem; istotako je še marsikatera druga cerkvena Gerbičeva pesem precej ali vsaj deloma Riharjevim podobna: primerno, a ne preveč zaokrožena v melodiji ter preprosta v harmoniji.²⁾ Toda

¹⁾ Glej „Liro Sionsko“.

²⁾ N. pr. božične pesmi, (trije napevi in pozneje osem napevov,) zložene v pastoralnem slogu. Prve tri božične so pač iz prav začetne dobe — zares zelo primitivne in nimajo dosti cerkvenega značaja; iz zbirke osmih božičnih so pa nekatere jako krasne, in kljub pastoralnemu slogu dokaj cerkvene. Samospevi so manj, a zbori večinoma cerkveno-porabni. Ljubke so te zadnje: preproste v melodiji, jasne v harmoniji, skoro bi trdil: klasične. — Nekoliko Riharjevega vpliva se kaže tudi v Velikonočnih; vendar moram reči, da je glasbeni stavek pri Gerbiču odločno boljši in postopanje posamičnih glasov samostojnejše nego pri Riharju.

Gerbič je komponiral tudi drugače. Že v „Liri Sionski“ najdemo zelo umetne in obenem res cerkvene zборе (moške in mešane); dostojne, semtertje prav vzorno umerjene v melodiji, bogate v harmoniji in modulaciji, deloma tudi kontrapunktično izdelane. Mnogo skladb iz tedanje dobe je že popolnoma — kakor danes pravimo — cecilijanskih; nekaj med njimi zelo lepih, okusnih, originalnih, živahnih, nekaj seveda tudi malo bolj vsakdanjih, pustih. Torej na vsak način velika raznoličnost in bujnost. Ta pojav nam spričuje dvoje: Prvič vidimo pri mladem Gerbiču, da je bil, — kar je čisto naravno, — več ali manj pod vplivom takratnega cerkvenoglasbenega toka; mnoge cerkvene skladbe iz tiste dobe so nam pa na drugi strani dokaz, da se je že takrat porajal v Gerbiču smisel za resnobnejšo, cerkve dostojnejšo in primernejšo cerkveno glasbo. In kar se enotnosti sloga tiče, tudi ni mogoče zahtevati od mladega, še le razvijajočega se skladatelja tiste ustaljenosti, kakeršno smemo s sigurnostjo pričakovati od zrelega, preizkušenega moža, in kakeršno tudi v resnici Gerbič kaže v svoji poznejši skladateljski dobi, ko se je oklenil zmernega cecilijanizma in vstraja pri njem še danes.

Pomudimo se nekoliko še pri tej njegovi dobi.

Med skladbami iz najnovejšega časa zavzemajo odlično mesto njegove tri latinske maše. Najlepša in najumetnejša je „Missa in hon. ss. Cordis Jesu“ (op. 68.) v d-molu in D-duru. Ta maša je jako veličastna v vseh šesterih delih. Predvsem jo diči plemenita melodika. Tudi je zelo bogato opremljena v harmoničnem oziru, in tematična mesta so prav dobro izvedena. V slogu bi jo še najlažje primerjal Filkajevim, semtertje celo Brosigovim mašam. Tudi lepa, a dosti manjše vrednosti se mi zdi Missa in hon. Resurrectionis D. N. J. Ch. Nekako v protislovju z napisom maše: „v čast vstajenju G. N. J. K.“ sta zložena Kyrie in Benedictus, ki bi mnogo bolj pristojala v kako pastoralno (božično) mašo. Missa in hon. b. M. V. je kratka in lahko izvedljiva, večinoma homofonna z imitacijskimi medstavki. Strogo fugirana sta konca v Credo in prvi del v Agnus Dei. Ne dopade mi sicer vse v tej maši, zlasti ne pogosto popolno kadenciranje v Gloria in Credo; a bi vendarle želel, da bi gospod skladatelj, če le mogoče, to mašo v kratkem izdal. Istotako bi bilo po mojem mnenju kaj umestno, če bi se izdali Tantumergii, enako slovenska maša za mešani zbor. Kot posebno izvrstno skladbo omenjam še himno „Zlatomašniku“ (op. 59.), ki jo je gospod Gerbič zložil l. 1906. in posvetil pokojnemu g. prelatu - župniku Jan. Rozmanu o priliki njegove zlate maše. Tekst himne je tako prirejen, da se lahko poje tudi pri novi maši oz. vmeščenju novega župnika. Himna prekipava navdušenja, veselja in hvaležnosti. Zložena je za mešani zbor in orkester v C-duru.

S tem mislim, da sem povedal, kar je bilo umestno in potrebno izpregovoriti o Gerbiču kot cerkvenem skladatelju.

Da bomo pa imeli njegovo splošno in celotno skladateljsko delovanje jasneje pred seboj, naj omenim še njegove posvetne skladbe. Te so:

Glasi slovenski (trije samospevi in osem moških zborov); Glasbena Zora, glasben list s književno prilogo, ki ga je Gerbič urejeval in izdajal

od l. 1899.—1900. in ki je prinesel tudi mnogo Gerbičevih skladb; 150 narodnih pesmi za en glas in klavir (v treh zvezkih); Milotinke (trije samospevi s klavirjem); Trije dvospevi s klavirjem, Slovanska jeka (moški in ženski četerverspevi in zbori); opera „Kres“ v treh dejanjih, ki ji je Gerbič napisal tudi besedilo; Jugoslovanska rapsodija za veliki orkester; Himna za mešani zbor, soli in orkester; Slovo, kantata za moški zbor in orkester; Valček za sopransolo in orkester; Sundečićeve koračnice za orkester na pihala in še več drugih raznih skladb. Tudi „Novi Akordi“ so objavili precejšnjo število Gerbičevih skladb, deloma za razne zборе deloma za klavir. — Tudi od posvetnih Gerbičevih skladb jih je še mnogo takih, ki niso natisnjene. Na vsak način pa smemo upati, da bodo tudi od teh, če prav ne vse, pa vsaj nekatere prišle kmalu na svetlo.

Predno sem se lotil tega spisa, sem precej skrbno pregledaval Gerbičeve cerkvene skladbe in tudi posvetne, kar sem jih imel pri roki. Veselilo me je pri tem študiju zlasti to, ker sem pri Gerbičevih skladbah večinoma opazal zdravo glasbeno jedro in lepo, dovršeno obliko. To sta pa tudi dva momenta, ki sta odločilnega pomena za vrednost in presojo katerekoli skladbe. — O Gerbiču lahko rečemo po pravici že danes in bo morala o njem pisati pozneje glasbena zgodovina, da je bil nadarjen, izobražen, marljiv in zato: izvrsten in plodovit skladatelj.

Sklepam z iskreno željo, naj nam Bog ljubljenega in visokočislana gospoda jubilarja prof. Gerbiča ohrani še dolgo, dolgo let čvrstega in zdravega. Mladi slovenski glasbeniki pa hočemo stremiti za tem, da tudi Gerbičeve skladbe ostanejo med slovenskim ljudstvom še dolgo, dolgo let čvrste in zdrave.

Dopisi.

Krško-Rajhenburg. — Sicer je že precej časa preteklo, odkar se je obhajala, oziroma vršila slavnost, o kateri eno sporočam širšji javnosti, a naj mi bo vendar dovoljeno, to objavo storiti naknadno z ozirom na dejstvo, da so dopisi iz naših posavskih krajev bolj redki in pa osobito z ozirom na to, da so taki dopisi nekaka kronika našega delovanja in cerkveno-glasbenega gibanja.

Slavnost, o katerej poročam, je bilo slovesno blagoslovljenje temeljnika za novo župno cerkev, „Marija Lurd“ v Rajhenburgu dne 16. julija 1908. — Ker je bil s to redko slavnostjo združen tudi nastop pevskega zbora kapucinske cerkve v Krškem — sicer skromen — a vendar časten, — naj to zabeleži v „trajni spomin“ na lepi nastop tudi „Glasbenik!“ Poročilo o cerkveni tej slavnosti je prinesel „Bogoljub!“ Ta številka mi je baš te dni, ko sem nekaj po svoji biblioteki brkal, došla v roke in prečitalvi v „Bogoljubu“ to poročilce, sem sklenil, tudi o našem pevskem nastopu pri tej izredno lepi slavnosti „Glasbeniku“ poročati. Akoprem malo pozno. — Naj so te vrstice nekako dopolnilo „Bogoljubovega“ poročila! — Že skoraj leto pred tem dogodkom izprožila se je misel, to blagoslovljenje izvršiti, kar se da najslavesnejše. Da igra pri tem važno vlogo tudi cerkvena pesem, je pač naravno. — Ker pa fara Rajhenburška nima ne zbora, ne organista, ne vodje, ki bi bil tej nalogi kos, sprožil sem jaz idejo, da za isti dan preskrbim petje pri tej slovesnosti se svojim zborom, katero ponudbo je g. župnik rajhenburški Cerjak z oduševljenjem sprejel. — Ta moja ideja je našla tudi med pevskim zborom — ki je zbor kapucinske cerkve v Krškem — navdušen odmev! Da pa nastopimo kar moč v velikem številu, priključili smo k samostanskemu cerkvenemu pevskemu zboru še pevski zbor farne cerkve v Krškem z takratnim pevskim vodjem svojim g. Oevirkom

na čelu, pevski zbor župno-dekanijske cerkve v Leskovcu z njega vodjem g. Planinšekom ter pevski zbor videmske župne cerkve, kateri zbori so združeni pod mojim vodstvom nastopili pri sv. daritvi in pri zahvalni pesmi.

Cerkveni čin blagoslovljenja je obavil Nj. ekscelencja prevz. gospod knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik. — Ves liturgični del tega opravila, ki bi se sicer moral peti, obavil se je od strani prečastnega klera, ki je bil mnogobrojno zastopan, „recitando“. Po končanem tem opravilu, je pristopil Nj. ekscelencja g. knezoškof k žrtveniku, — ki je bil na slavnostnem prostoru v krasno ozaljšanem šotoru postavljen, da opravi sveto daritev!

Pri tej sv. daritvi je mešan zbor, stoječ pred šotorom na evangeljski strani in broječ 32 moči absolutiral sledeči spored: Gr. Rihar „Pred Bogom v C duru po I. Angelikovi harmonizaciji; P. Angelik Hribar „Večerni zvon“; P. Hugolin Sattner: „S eveticami te venčamo“. Don Pothier „Prosa-Salve mater“ in „Lurško pesem“ po P. Hugolinovi harmonizaciji.

Po končanem svetem opravilu imel je prevz. g. vladika cerkveni govor.

Koncem istega intoniral je slovesno „Te Deum!“

Pevski zbor je eksekutiral lepi Fr. Schöpfov „Te Deum“ Op. 68 in krasno, navdušeno je odmevalo po lepej dolinici, obdani od zeleno porastlih hribov raz grička, kjer bo stala veličastna nova cerkev vzpriči svečenstva in pobožnega naroda „Fiat misericordia tua Domine! Bilo je nekaj posebnega, na prostem tak zbor s spremljevanjem harmonija, katerega je na prošnjo podpisanega za to slavnost dal na razpolago preč. g. dekan leskovši Fr. Schweiger.

Kakor v cerkvenem, tako je tudi v glasbenem oziru vspelo vse prav dobro in je v obilici zbran verni narod z oduševljenjem spremljal naš nastop.

Tudi prisotno svečeništvo je z glasnim odobravanjem izkazalo priznanje vrlim pevcem in pevkam, ki so se v poznih urah, včasih po uro in še več daleč doma udeleževali skupnih pevskih vaj in s tem pokazali baš pri tem nastopu smisel in izredno navdušenje za sveto stvar.

Čast njim, a Lurška Mati božja naj trud povrne stotero!

Omeniti mi je še, da se je tudi prevz. g. vladika dr. M. Napotnik pri slavnostnem stolu v prav vznesenih besedah spomnil tudi častnega nastopa pevskega zbora, katero priznanje je bilo vsem sodelujočim v osobito zadostilo za njih trud. — Veleč. g. župnik Cerjak nas je za naš trud z osobito gostoljubnostjo postregel, za kar mu „Bog plati!“

Želim, da bi se takrat, ko se bo krasna, sedaj že v zidavi dogotovljena cerkev slovesno posvetila, zopet raz novega kora glasila v slavo božjo in v slavo Marijino skladno slovesna pesem, povzdigujoč slavnost, iz naših gri.

V to pomozi Bog, Preč. Devica Marija in sv. Cecilija!

Auguštín Kos,

e. kr. finančni oficiant, mestni organist in vodja cerkvene glasbe v cerkvi čč. oo. kapucinov v Krškem.

Sv. Križ pri Litiji. — Spoštovani gospod urednik! Gotovo se boste začudili, da je tudi pri Litiji kak Sv. Križ. — O je, in o tem je vedel že Weikhard Freiherr von Valvasor, ki ima spomenik pred deželnim muzejem v Ljubljani.

Sv. Križ je fara in še celo precej velika, samo poročevalcev nima in to je ravno vzrok, da je tako nepoznana.

Kakor druge večje fare, ima tudi naša uslužbenega organista in kot tak sem nastavljen tukaj od 4. julija 1905. Ker sem obhajal dne 15. septembra t. l. 25 letnico org. službe, tedaj mi boste gotovo dovolili, da v cenjenem listu C. Glasbenika nekoliko opišem delovanje v preteklih 25 letih.

Ko sem po prestanem izpitu l. 1885. zapustil orglarsko šolo, sem nastopil 15. sept. istega leta službo v Studencu-Igu kot prvi farni organist. Tam sem dosegel veliko lepih uspehov, ker so bile pevke pridne in stanovitne, orgle pa so bile nove. Peli smo ves čas po cerkvenih določbah, o čimer sem tudi poročal v C. Glasbeniku. Ker pa je g. župnik dr. Mauring zaželel izpremembe, zato me je odslovil. Tako sem dne 4. julija l. 1905. nastopil službo organista pri sv. Križu. Tu sem dobil precej dobre pevske moči, a premalo teoretične izobrazbe. Začel sem takoj s teorijo in s prakso ter dosegel, da poznajo pevke note in takt. Petje imamo dobro (vsaj ljudje tako zatrjujejo). Pojemo pa 43 mašnih, 70 evharističnih, 97 Marijinih, 15 majnikovih, 29 božičnih, 13 postnih, 14 velikonočnih, 36 v godove in praznike med letom,

20 o raznih prilikah in 8 blagostovnih napevov. Razen navedenega števila pojemo še več manjših skladb, kakor litanije, nagrobnice i. t. d.

Latinske maše pojemo: I. Schweitzer Op. 26—27, A. Foerster Op. 15, C. Aug. Leitner Erste lat. Messe, Edvard Stehle Preis-Messe Salve Regina, Adolf Kaim Missa Jesu Redemptor, (to se sedaj učimo) P. Angelik; Missa Tota pulehra es Maria. Pri poslednjih dveh nadomestimo Credo s koralom. (Glej 1. priloga 1880. harm. A. Foerster!)

Requiem pojem sam in sicer koral, (po Pustetovi izdaji) Hladnik Op. 52. P. Angelik in 2 lastni kompoziciji.

Tantum ergo pojemo iz Cec. št. 105., 107., 109., 112., 114.; dalje od P. Angelika, Nedveda, Schubigerja, Schmida, Mitterwalnerja, Dyeckaja i. dr., 30 po števila.

Te Deum A. Foerster Op. 18., Franc Schöpf Op. 68, ki pa sem preje izpuščeno besedilo kot recitacijo dodal in priredil kot vokalno skladbo v e duru $\frac{3}{4}$ takt.

Asperges me pojemo koral (harm. A. Foerster) P. Angelik in 3, ki sem jih uglasil sam. Vidi aquam, dve moji skladbi. Veni sancte Spiritus, A. Foerster. Ecce Sacerdos A. Foerster Op. 12. II.

Himne pri procesiji sv. R. T., Grad., Off. in drugih vlog ne bom posamezno našteval, ker bi se že tako dolg dopis preveč raztegnil. Pač pa želim nekoliko potrpljenja, da posežem v svojem poročilu nekoliko nazaj.

Slovenskih pesmi, katerih število znaša 345, je največ Riharjevih, P. Angelikovih, Vavknovih, Belarjevih, Hladnikovih. Lepo število od Foersterja, Sattnerja, Fajgejna in mojih. Veliko je tudi Cvekovih in drugih domačih in nemških skladateljev, kakor Zangelna, Groissa, Schöpta, Hallerja.

Da pojemo največ Riharjevih skladb, se pač ne bo nihče pritoževal, saj ravno on pelje pobožnega poslušalca ob raznih časih (godovih in praznikih) med letom k dogodku, katerega spomin obhaja sv. Cerkev. Sploh pa je v zadnjih letih postalo veliko zanimanje za Riharjeve pesmi. (Glej C. Glasbenik 1. št. 1910.) Tukaj je g. Zupin dobro označil, koliko naj bi se popravljale Riharjevi pesmi. Vendar jaz nisem mnenja, da bi ostali vsi njegovi (Riharjevi) napevi v cantusu čisto neizpremenjeni. Pri mnogih Riharjevih pesmih je potreba transpozicije v nižje tone, ker se zlasti tenor giblje pri nekaterih tako visoko, da ima že cel značaj alta. Jaz sem pri mnogih izpremenil takt ali jim dal počasnejši tempo in tako sem dobil krasne, hiši božji primerne skladbe. Sicer sem precej izbirčen in pojemo le tiste, ki po moji misli niso preveč poskočne. Toliko se mi je zdelo potrebno izpregovoriti o Riharjevih pesmih. A nihče cenjenih čitateljev naj ne misli, da nisem Cecilijanec, ker se z Riharjem toliko ukvarjam. Visoko namreč cenim tudi skladbe sedanjih skladateljev, kakor so:

Foerster, Sattner, Premrl, Kimovec i. dr. Saj imajo ravno ti gospodje največ zaslug na polju cerkvene kakor tudi svetne glasbe. Odvéč bi bilo omenjati, kake uspehe je dosegel blag. g. Foerster, odkar se je ustanovila Cec. društvo in orglarska šola. Če kdo, zasluži gotovo on najkrasnejši spomenik za svoje zasluge, ker nobeden ni toliko storil za povzdigo cerkvenega petja, kakor on. To vemo najbolje mi, njegovi učenci, ki nam je bilo možno opazovati njegovo delovanje od blizu. Ravno tako je bil g. Sattner marljiv pospeševatelj cerkvene glasbe od prvega početka Cec. društva. Toda ni mi treba o tem pisati, ker je vsakemu prijatelju lepega petja dobro znano. Vrnimo se nazaj k stvari. Kakor ste g. čitatelji videli, sem bil vseh 25 let samo na 2 službah in sicer v Studencu-Igu od 15. septembra 1885. l. do 4. julija l. 1905. Od tedaj pa sem v Sv. Križu. A nihče naj ne misli, da sem hodil ves čas po poti, posuti s evetjem. O ne! Ravno na Igu sem moral radi cecilijanske ideje mnogo prestati, a prestal sem srečno in se še danes držim strogo cerkvenih določb. Pri vseh petih in slovesnih mašah pojemo dobesedno z vsemi vlogami latinsko. Edino ta razlika je tukaj, da introite in komunije recitiram, kar smo na Igu pravilno po organum comitans peli.

Toliko sem hotel sporočiti o priliki svoje 25 letnice, da sem vendar nekaj delal, če prav sem bil počasen s poročili in za kar upam pri Bogu plačila.

Franc Miglič, organist.

Razne reči.

— Blagorodni gospod Fran Gerbič, ravnatelj šoli „Glasbene Matice“, je poslal odboru nastopno zahvalno pismo: Za mile mi čestitke povodom moje sedemdesetletnice, s katerimi me je blagovolil slavni odbor po svojem odposlanstvu počastiti in razveseliti, izrekam tu svoje najiskrenejšo zahvalo z željo, da Bog blagoslovi tudi nadalje delovanje slavnega odbora in smoter potrebnega in lepo se razevitajočega društva.

— Proforski zbor na cerkvenoglasbeni šoli v Reznu si je po dr. Haberlovi smrti enoglasno izvolil za ravnatelja dr. Karol Weinmanna, priznanega cerkvenoglasbenega veččaka, ki od l. 1908. naprej urejuje izvrstni »Kirchenmusikalisches Jahrbuch« in je v zadnjem času prevzel tudi uredništvo lista »Musica sacra«. Urednik in izdajatelj lista »Fliegende Blätter für kath. Kirchenmusik« pa je po dr. Haberlovi smrti postal dr. Herman Müller, profesor bogoslovja v Paderbornu na Vestfalskem.

— Profesor Fr. Gerbič je koncem meseca oktobra t. l. odložil vodstvo kora pri sv. Jakobu v Ljubljani. Nasleduje mu g. Fran Cimerman, bivši organist v Dobrepoljah.

Oglasnik.

Anton Foerster: **12 Marijinih pesmi** za mešani zbor. Cena: partituri K 1-80, glasovom po 40 vin. V Ljubljani 1910. Založila Kat. Bukvarna. — To je druga zbirka Marijinih pesmi, ki jih je pričel v zadnjem času izdajati g. Foerster. Prvih osem je povzetih iz zbirke 14 Marijinih za majnik, ki so kot op. 19. izšle v Ljubljani l. 1879; št. 3. in 8. se nahajati tudi v starejši Ceciliji (II. del). Teh osem pesmi, ki so bile že v prvi izdaji prav čedne in korektna, a vendar nekoliko enostavne, je g. skladatelj za sedanjio izdajo in mnogih mestih prav temeljito predelal, jih melodično in harmonično izboljšal ter jim dal vsekako modernejše lice. Gg. organisti in vsi drugi cenjeni bravei „C. Gl.“-a! Morda imate pri roki prej omenjeno zbirko 14 Marijinih Foersterjevih (op. 19.) ali pa vsaj prvo izdajo Cecilije. Primerjajte starejšo z ravnokar izšlo novo izdajo, in ne bo Vam žal za ure, ki jih boste posvetili temu zanimivemu in jako podučnemu študiju. — Zadnje štiri pesmi so nove (op. 100. št. 2., 3., 4. in 5.) Kot posebno lepe pesmi te zbirke bi označil: št. 2., 3., 4., 6., 7., 10. in 11. Kar se korektnosti glasbenega stavka tiče, se bodo morda temu ali onemu zdele napačne vspredečne oktave med sopranom in tenorom na str. 1., 4. sistem, 1. takt. Res bi se jim bil g. Foerster lahko izognil ter vzel v tenoru mesto osmink *h a*; osminki *fis a* ali *a fis*; toda v tem slučaju bi tenorjeva melodija precej izgubila na svojem krepkem izrazu. Istotako značilne in še posebno efektne, od g. skladatelja namenoma rabljene so vspredečne oktave v 6. pesmi, 3. sistem, 4. in 5. takt. — Povdarjam še enkrat, da so Foersterjeve Marijine pesmi vsestransko zanimive. Že pri natančnejšem študiju jih boš vesel; kaj še le, če jih boš izvajal z ljubeznijo!

Jan. Pogačnik: **Missa in hon. s. Josephi** ad quattuor voces inaequales (za mešani zbor). Op. XI. Ljubljana 1910. Založila Kat. Bukvarna. Cena part. K 1-60, glasovi po 40 vin. — Prav nalašč za naše razmere je ta Pogačnikova latinska maša. Dostojno melodično, vseskozi korektna, lahka. Kakor se je svojčas Foersterjeva v čast sv. Ceciliji izredno prikupila našim gg. organistom, tako enako — upam — da bo tudi sedaj ta Pogačnikova v čast sv. Jožefu dobrodošla. Gosp. skladatelj pa naj bo prepričan, da hodi v kompoziciji pravo pot in si ga razni drugi naši cerkveni skladatelji lahko vzamejo za vzgled. — Glede izvajanja omenjam, da naj se vzame pri „Gloria“ v začetku in pri „Quoniam“: Allegro moderato, pri „Qui tollis“ pa nekoliko počasnejši tempo (Meno mosso). — Ker se je v partituro vrnilo nekaj tiskovnih napak, opozarjam na par mest, ki bi si jih vsakdo najbrže ne znal sam popraviti. Na str. 5. v 2. taktu 1. sistema morata biti v altu dve osminki: *fis e* ali pa *e dis*. Še bolje pa bo, če se dotično mesto popravi takole:

ker dosežemo na ta način večjo skladnost z glasbeno frazo v predzadnjem taktu na str. 4.:

Na str. 6. mora na prvi dobi 1. takta stati četrtnska notacija.

P. Angelik Hribar: **Obhajilne pesmi** za mešani zbor. Drugi natis. V Ljubljani 1910. Založila Kat. Bukvarna. Part. in 4 glasovi: K 3-60, posamezni glasovi po 40 vin.

P. Angelik Hribar: **Adventne in božične pesmi** za mešani zbor. Drugi natis. V Ljubljani 1910. Založila Kat. Bukvarna. Part. in 4 glasovi: K 4-80, pos. glasovi po 60 vin. P. Angelikove skladbe so po Slovenskem tolikanj priljubljene, da bi bilo škoda, če bi se vsled razprodanih prvih izdaj ne mogle več dobivati. Zato sva se s p. Hugolinom Sattnerjem lotila urejevanja p. Angelikovih cerkvenoglasbenih del ter jih nameravava polagoma vse po vrsti prirediti za novo izdajo. Pri tem delu bova — kakor je „C. Gl.“ že poročal v 5. št. 1910 v listnici uredništva — poizkušala vsa kakorkoli pomajljiva mesta nadomestiti z boljšimi, a hkrati vedno in povsod čuvati in kolikor mogoče ohraniti P. Angelikov preprosti slog. Upam, da nama pri ravno kar izišlih obhajilnih, adventnih in božičnih ne bo mogel nihče očitati, da sva p. Angelikove skladbe na kak način oškodovala. Če bi pa temu ali onemu kak najin popravek ne ugajal, ge vljudno vabim h besedi.

Janko Leban: **Zbirka cerkvenih pesmi** za mešani zbor z enim samospevom. Ljubljana 1910. Založila Kat. Bukvarna. Cena part. K 1-40, glasovi po 20 vin. — Ta zbirka obsega enajst skladb in sicer: dve mašni pesmi, pet Marijinih (med temi je tudi samospev „Češčena Marija“), dve evharistični, eno v čast sv. Jerneju in eno božično. Sedem skladb je izvornih, štiri je g. učitelj Leban le priredil za mešani zbor. Skladbe so preproste, a ne brez vsebine; ker v vsaki tiči več ali manj dobrega glasbenega zrnja. Tudi harmonizacije in modulacije, kolikor je je pač, moram vsekoli pohvaliti. Vsi zbori s samospevom vred so jako dostojni in cerkveni, obenem prav lahko izvedljivi. — Glede spremljanja samospeva z orglami omenjam, da pri uvodu nikakor ni potreba polnih orgel, kakor predpisuje g. skladatelj, zadostuje *mf*. V predpredzadnjem taktu orgelskega parta na str. 12. je najbrže vsled tiskovne pomote izpadla cela nota *c'*. Pri pesni v čast sv. Jerneja pa manjka v 1. sistemu, zadnjem taktu, pri zadnji noti v altu razveznik. — Lebanovo zbirko, kakor tudi vse prej naštete skladbe prav toplo priporočam.

St. Premrl.

Prošnja.

V orglarski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani so šolske orgle tako dognane, da ne bodo mogle več dolgo vršiti svoje naloge. Ni čuda. Postavil jih je po Veliki noči l. 1878. orglarski mojster F. Malahovsky. Ali delo se mu je slabo posrečilo, kajti kmalu potem jih je moral prevzeti g. Fr. Goršič v korenito popravo. Odtlej pa so se rabile dan za dnem in po 32letni rabi v resnici ne ustrezajo več svojemu namenu. Ker pa se obeta orglarski šoli novo stanovanje v bivšem Alojzišču, je sklenil odbor Cecilijinega društva, da se o tej priliki nabavijo za šolo nove orgle, ki naj se postavijo v novo stanovanje. Stroški so projektirani na okroglo 3500 K. Cecilijino društvo pri skromnih dohodkih ne vzmore teh stroškov. Zato se obrača zaupno do vseh blagih sre širom domovine, naj pripomorejo s svojimi darovi, da dovršimo to nalogo in omogočimo nov razvoj cerkvene glasbe v naših deželah. „Cerkveni Glasbenik“ bo imena dobrotnikov sproti objavljal. Darovi naj se blagohotno pošiljajo na kateregakoli izmed podpisanih odbornikov Cecilijinega društva. Bog, neskončno dobrotljivi pa naj po priprošnji sv. Cecilije obilno povrača vse v ta namen doposlane darove.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1910.

Za odbor Cecilijinega društva:

Dr. Andrej Karlin,
predsednik.

Viktor Steska,
blagajnik.

P. Hugolin Sattner,
predsednikov namestnik.

Stanko Premrl,
ravnatelj orglarske šole.

Listnica uredništva.

Č. g. Gr. J—lj v L. — Ne zamerite, Vašega popravka ne moremo prinesiti, četudi je kratek. Gotovo bi se iz njega izemila osebna pravda in mržnja. Te se pa tako varujemo, da raje tudi sami katero požremo, kakor da bi le od daleka dajali povod za osebne spore. Ne moremo drugače, če prav pri Vas pademo v zamero. — Č. g. M. A. v J. — Amice, počakaj, pride prav gotovo. Nič ne dé, če se enmalo pohladi.

Današnjemu listu je pridejana II. števil. priloga.

Odgovorni urednik lista **dr. Andrej Karlin**. — Odgovorni urednik glasb. priloge **Stanko Premrl**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska Zadržna tiskarna v Ljubljani.